

Rekomendacijos dėl meninio ugdymo 2008–2009 mokslo metams

1. **Pradinio meninio ugdymo sritį** sudaro dailės ir technologijų, muzikos šokio, teatro dalykai. Pradinio ugdymo programoje mokiniai mokosi dailės ir muzikos dalykų po dvi pamokas per savaitę. Šokio meno mokiniai gali mokytis vieną pamoką per savaitę, skiriamą šokiui iš kūno kultūros pamokų. Jei mokykloje yra teatro specialistas, rekomenduojama teatras iš neformaliajam ugdymui skirtų valandų.

Mokykloje, organizuojančioje kryptingą meninį ugdymą, programą mokyklos nustatyta tvarka parengia ir detalizuoja menų dalykų mokytojai, kurią tvirtina mokyklos direktorius.

2. Mokiniai, besimokantys pagal **pagrindinio ugdymo programą**, pirmoje ugdymo dalyje (5-8 kl.) mokosi dailės, muzikos dalykų, o taip pat gali tęsti ar pradėti pagilinto ugdymo – kryptingo meninio ugdymo programą. Mokiniai gali tęsti ar pradėti šokio meno mokymąsi per užsiėmimus iš mokyklos nuožiūra skirstomų pamokų, nes, be dviejų kūno kultūrai skiriamų valandų per savaitę, būtina sudaryti sąlygas visiems mokiniams dar bent vieną valandą lankyti jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas (iš jų ir šokio) toje pačioje mokykloje ar kitoje neformaliojo vaikų švietimo įstaigoje. Teatro mokymąsi galima pratęsti arba pradėti neformalaus ugdymo užsiėmimuose toje pačioje mokykloje ar kitoje švietimo įstaigoje.

2008-2009 mokslo metais pagrindinio ugdymo programos antrojoje (9-10, gimnazijos I–II kl.) dalyje, siekiant mokinių siūlomos įvairesnių ir kryptingesnių dalykų ir dalykų modulių programos. Vietoj tradicinių dailės, muzikos pamokų gali būti sudaromos sąlygos mokiniams pasirinkti integruotą meninio ugdymo programą (dailė, muzika, teatras, šokis). Šią programą rasite Pedagogų švietimo centro elektroniniame puslapyje adresu <http://www.pedagogika.lt/index.php?-465430362> / Pedagogo elektroninė biblioteka / Naujosios [Integruotos meninio ugdymo bendrosios programos projektas ir metodinės rekomendacijos](http://www.pedagogika.lt/index.php?-465430362).

Pasirinkę integruotą meninio ugdymo programą, mokiniai galės išbandyti savo jėgas įvairiuose menuose, įgis svarbiausių žinių ir praktinių įgūdžių, reikalingų meniniam komunikavimui, tobulins kūrybinį mąstymą ir bendruosius gebėjimus. Ši programa sukurta ir išbandyta Europos struktūrinių fondų projekte “Mokymosi krypties pasirinkimo galimybių didinimas 14-19 metų mokiniams”. Su šio modelio aprašu galite susipažinti <http://www.pedagogika.lt/index.php?-465430362> / Pedagogo elektroninė biblioteka / Mokymosi krypties pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašas.

3. Organizuojant aukštesniųjų klasių meninį ugdymą, atsižvelgiama į mokinių individualybės, tapatybės paieškos, saviraiškos poreikius ir siūloma rinktis programą, kurios įgyta meninė patirtis padėtų pritaikyti savo įgūdžius renkantis profesiją ir studijuojant, o taip pat kasdieniniame gyvenime. Pagal bendruosius ugdymo planus 2008-2009 mokslo metams, mokiniai, besimokantys 11-12 (gimnazijos III–IV) klasėse, pagal *Vidurinio ugdymo programą* gali rinktis vieną iš:

- *meninio ugdymo (dailės, muzikos, teatro, šokio), arba*
- *technologinio ugdymo, arba*
- *integruotą menų ir technologijų:*
  - *fotografijos* – fotografavimo ir vaizdo komponavimo įgūdžių, praktinių žinių pritaikymo, reikalingo kasdieniam gyvenimui ugdymo,
  - *grafinio dizaino* – tipografinės, poligrafinės, kompiuterinės ir fotografinės technikos, interneto tinklapio, svetainės dizaino ir kitos veiklos, susijusios su apipavidalinimu, reklama, leidyba,
  - *kino ir vaizduojamojo meno* – filmų kūrimo, pažinties su pasaulinės kino ir vaizdo kultūros paveldu, žanrais,
  - *kompiuterinių muzikos technologijų* – įvairaus pobūdžio garsinės medžiagos kūrimo, užrašymo, atlikimo, pasitelkiant kompiuterines technologijas

kursą.

Integruoto menų ir technologijų įgyta meninė patirtis padės moksleiviams pritaikyti savo įgūdžius kasdieniniame gyvenime ar renkantis profesiją.

Meninio ugdymo dalyko programą sudaro dvi pagrindinės veiklos sritys: dalyko mokymasis pagal pasirinktą bendrąjį dalyko kursą, t.y. meno stebėjimas, interpretavimas, vertinimas ir meninė raiška, dalyko programos veiklos raiška. Mokiniai, pasirinkę bendrąjį menų dalyko kursą, gali skirti to dalyko meninei raiškai vieną pamoką per dvejus metus iš dalykui skiriamų pamokų, pasirinkę išplėstinį kursą – dvi pamokas per dvejus metus. Meninė raiška gali būti integruojama į neformalųjį ugdymą. Ji pažymiu nevertinama, dienyne įrašomas įrašas „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Jei mokinys pasirinko meninę raišką ir ji įvertinta įrašu „neįskaityta“, mokiniui negali būti išvestas patenkinamas menų dalyko pusmečio ar metinis įvertinimas.

4. Ugdant meninę kompetenciją labai svarbus *neformalaus ugdymo* vaidmuo, grindžiamas veikla, orientuota į moksleivio individualius lavinimosi ir saviraiškos poreikius, asmeninį tobulėjimą. Kiekvienai ugdymo programos daliai skiriamos mokyklos nuožiūra skirstomų pamokų ir neformaliojo ugdymo valandų skaičius. Neformalusis ugdymas įgyvendinamas pagal Neformaliojo vaikų švietimo koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m.

gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-2695 (Žin., 2006, Nr. 4-115). Neformaliojo vaikų švietimo programas mokiniai renkasi laisvai, jos yra neprivalomos ir gali būti vykdomos mokykloje, per pažintinę veiklą. Mokiniam pasirinkus neformaliojo vaikų švietimo programą dailės, choreografijos, muzikos, menų mokykloje, sportinės krypties neformaliojo švietimo įstaigose ar kitose neformalųjų vaikų švietimo vykdančiose įstaigose, už neformalųjų vaikų švietimą mokykla atsiskaito pagal Mokinio krepšelio lėšų, skirtų atsiskaityti už neformalųjų vaikų švietimą, ir steigėjo (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgalioto asmens (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimo (savininko) (kitų mokyklų) nustatyta tvarka. Rekomenduojama siūlyti įvairesnius neformalaus meninio ugdymo modelius, stiprinti turinio integracinius ryšius, subalansuoti atskirų dalykų turinio apimtį, kad padėtų mokiniams geriau suprasti savo asmeninio tobulėjimo perspektyvas.

5. Rengiant ar koreguojant ugdymo planus mokytojui svarbi **vertinimo** informacija, padėsianti išvelgti mokinio mokymosi galimybes, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus, o taip pat suteikti informaciją tėvams apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų ir mokyklos. Vertinant mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą menų dalykų pamokose mokiniai vertinami formuojamuoju, diagnostiniu, 10 balų vertinimo sistema arba įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Mokiniam, besimokantiems pagal pradinio ugdymo programą, pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami. Pažangai ir pasiekimams vertinti taikomas formuojamasis (žodžiu ar raštu) ir diagnostinis (pagal mokyklos pasirinktą vertinimo formalizavimo būdą) vertinimas. Pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas besimokančių mokinių pasiekimams vertinti taikoma 10 balų vertinimo sistema. Mokykla gali rinktis kitas vertinimo sistemas ir nustatyti konvertavimo į dešimtbalę sistemą tvarką arba vertinti įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

Parengė Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus
vyr. specialistė Laima Rutkauskienė